

mig bevæge ved en saadan Forestilling. Der er bleven talt om, at det stod i en Regerings Magt, ved gjentagne Oplosninger, tilsidst at fremtvinge et „Ja“, og at det desaarfsag vilde være temmelig ligegyldigt, hvad man nu kunde gjøre paa dette Standpunkt. En saadan Sætning anseer jeg nu for at være den rene Forbærvelse. Det, vi her have at gjøre, er, saavidt jeg kan forstaae, ene og alene at handle efter vor Overbeviisning; — hvad der vil skee i Fremtiden, det er vi ikke Herrer over. Her gibe vi vor Stemme efter vor Overbeviisning, og hvad der saa siden skeer i Fremtiden, som Følge af den videre Udvikling, det er Noget, som maa ligge udenfor Thinget og som vi derfor ikke her kunne tage noget Hensyn til.

Cultusministeren: Jeg havde ikke tænkt at tage Ordet saa tidligt under disse Forhandlinger. Der er vistnok særdeles Meget i hvad der er bleven fremsat baade af den første og af den sidste Rigsdagsmand, som idag har talt, der kan opfordre til at imødegaaes, men der er ingen Tvivl om, at det tildeels senere vil komme igjen, om end i forandret Skikkelse, og der vil da blive Leilighed for Ministeriets Medlemmer til, forsaavidt de finde det nødvendigt, at imødegaae det, og jeg skal ikke undlade at benytte mig af denne Leilighed. Det er derfor langt fra, at jeg ønsker de Bemærkninger, som jeg nu skal tillade mig at fremføre, betragtede som et udførligt Gjensvar med Hensyn til de flere Paastande og Sætninger, som ere fremsatte af de to nævnte Rigsdagsmænd. Der er imidlertid fremkommen enkelte saadanne Uttringer fra den ærede sidste Rigsdagsmand, som, fremsatte med den ham eieudommelige Styrke, let kunde faae Stin af at være, idetmindste tildeels, rigtige; men da det nu er min Overbeviisning, at de ere absolut urigtige og at dette ligefrem kan bevises og paavises, saa troer jeg at skylde Thinget strax at vise dette, for at bevirke, at ialtsald de øvrige Medlemmer af Thinget komme til Erkendelse heraf. Hvad den ærede Rigsdagsmand selv angaar, saa tilstaaer jeg, at disse Urigtigheder forekomme mig saa forbausende, at jeg er nær ved at opgive Haabet om, at det paa nogen Maade er muligt at bringe ham

til at see, hvad der dog ligefrem kan paavises som trykte Ord.

Den ærede Rigsdagsmand ffjelner mellem to Veie, hvorpaa der i denne Sag kunde gaaes frem, enten at holde sig til de almindelige constitutionelle Principer eller til den historisk foreliggende Stilling. Jeg troer, at han efter sine naturlige Gaver vilde være langt bedre skikket til at tage fat paa den første Deel af dette Arbejde, nemlig at holde sig til de almindelige constitutionelle Betragtninger, hvorimod jeg ikke troer, at han kan siges at have nogen særdeles Opfordring til at gaae ind paa en Udvikling af Sagens historiske Stilling, idet han ikke engang var Medlem af Thinget, da de Forhandlinger, hvortil han sigter, foregik; jeg siger, at det forekommer mig, at han derfor ikke kan have nogen fortrinlig Opfordring til at betragte Sagen historisk, men jeg skal være langt fra at bestride, at han har den fuldkomneste Ret dertil. Jeg troer imidlertid, at, dersom han vil gjøre Brug af denne Ret, saa var der en forstærket Opfordring for ham til at gjøre sig bekendt med Sagens Forhandlinger, ialtsald gjennemlæse Forhandlingerne i Adressediscussionen. Det forekommer mig, efterat have hørt ham, næsten ufatteligt, at han skulde have gjennemlæst disse Forhandlinger, og jeg skal tillade mig, som jeg troer, tydeligt at bevise, at det neppe kan have været Tilfældet. Den ærede Rigsdagsmand fremhævede først, at det jo stod i Adressen, at vi skulde forblive paa den constitutionelle Grundvold, paa hvilken den nuværende Forfatning er bleven lagt, og han fremsførte denne sin Paastand med en saadan Vægt, at man skulde troe, at der i Adressen stod med udhævet Tryk, at det var den constitutionelle og den repræsentative Grundvold, som er lagt ved den danske Grundlov, hvorpaa vi skulde forblive. Ved en nærmere Udvikling heraf randt det imidlertid den ærede Rigsdagsmand i Gu, at dette dog umuligt kunde være saa. At det ei heller er saa, skal jeg være meget rede til at oplyse ved senere Leilighed: men jeg frygter for, at det vil blive for vidtløftigt nu, og jeg troer heller ikke, at der er Noget, som for Alvor vil komme med en saadan Paa-